

Sygn. akt VIII U 276/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Maria Szczęsna

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2015 r. w Gliwicach

sprawy K. S. (1) (S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania K. S. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 20 stycznia 2015 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje odwołującemu prawo do emerytury od dnia 24 stycznia 2015r.

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt VIII U 276/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 stycznia 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., powołując się na ustawę z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r., nr 153, poz.1227 ze zm.) odmówił ubezpieczonemu K. S. (2) prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z powodu nieudokumentowania wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 6 lat i 19 dni takiej pracy. w uzasadnieniu ZUS wskazał, iż nie zaliczył okresu od 1.03.1979r. do 30.04.1992r.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony, wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do spornego świadczenia. W uzasadnieniu wskazał, iż w zakwestionowanym przez ZUS okresie pracy w (...) w G. wykonywał prace operatora psycharki.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. W uzasadnieniu wyjaśnił podstawę faktyczną i prawną zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczony K. S. (1) urodził się (...)

W dniu 5.01.2015r. ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Zaskarżoną decyzją (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury.

Do okresów składkowych i nieskładkowych organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu na dzień 1 stycznia 1999r. 28 lat, 1 miesiąc i 26 dni.

Do pracy w warunkach szczególnych, ZUS uznał ubezpieczonemu okres zatrudnienia od 22.05.1992r. do 4.09.1998r. w (...) S.C. na stanowisku operatora ciężkiego sprzętu budowlanego spycharki (wykaz A, dział V, poz. 3 pkt 1-3), w wymiarze 6 lat i 19 dni, na podstawie świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 4.09.1998r.

Nie zaliczył natomiast okresu pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G. od 1.03.1979r. do 30.04.1992r., gdyż ZUS zakwestionował świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych za powyższy okres jako wystawione przez nieuprawnionego do tego Zakład Usług (...) – co nie jest zgodne z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia z dnia 7.02.1983r. a także powodu nieprawidłowo podanego stanowiska pracy przyporządkowanego do wykazu A, działu VIII i poz.1-3 – pod którym nie figuruje stanowisko kopacza i montera instalacji sanitarnych.

Ze świadectwa pracy z dnia 30.04.1992r. wynika, iż ubezpieczony w okresie o 1.03.1979r. do 30.04.1992r. w (...)W. ubezpieczony wykonywał pracę kopacza, pomocnika maszynisty, montera instalacji sanitarnych, natomiast w legitymacji ubezpieczeniowej wskazano iż w 1979r. wykonywał pracę hydrauliczną.

Sąd ustalił, iż odwołujący z zawodu hydraulik, został zatrudniony w (...) z dniem 1.03.1979r. na stanowisku kopacza (skreślone hydraulika) na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy i skierowany do zespołu robót nr 3 w K.. Następnie z dniem 1.09.1979r. powierzono mu obowiązki pomocnika maszynisty – w ramach zawartej umowy z (...) (...) - (...) (...)w S., a z dniem 2.05.1990r. rozpoczął wykonywanie obowiązków montera instalacji sanitarnych (w ramach umowy z (...) PW (...)3 w K..

W dokumentacji pracowniczej znajdują się wzmianki o wykonywaniu przez odwołującego pracy operatora spycharki (z dniem 1.02.1980r.) – karta przebiegu pracy i dokumentacja płacowa.

Sąd ustalił, iż odwołujący po skierowaniu go na Bazę Transportową, początkowo wykonywał pracę pomocnika operatora przy wykonywaniu robót ziemnych na terenie kopalń, osiedli górniczych, innych budowli obsługiwanych przez zakład pracy, a po ukończeniu kursu i nabyciu w dniu 21.12.1979r. uprawnień operatora objął samodzielne stanowisko i pracę operatora spycharki wykonywał do końca zatrudnienia.

Określenie w dokumentacji osobowej, angażach i w świadectwach pracy stanowiska pracy ubezpieczonego jako hydraulika i montera instalacji sanitarnych wynikało z kierowania się przy określeniu stanowisk posiadanymi przez odwołującego uprawnieniami hydraulika czy montera instalacji sanitarnych. Odwołujący jednakże pracy takiej nie wykonywał. Od uzyskania uprawnień w całym okresie pracy zawodowej ubezpieczony wykonywał zawód operatora sprzętu budowlanego.

Przedsiębiorstwo zajmowało się wykonawstwem robót inżynierskich: drogowych, kanalizacyjnych, torowych, ziemnych. Obsługiwało głównie tereny kopalń i osiedli górniczych ale także wykonywało zlecenia miejskie.

Ustalono, że wraz z ubezpieczonym w spornym okresie pracowali świadkowie : W. K. (kierownik robót - bezpośredni przełożony w okresie zdobywania uprawnień operatora a następnie w ramach nadzoru technicznego) oraz Z. W. – również operator spycharki, który posiadał wiedzę dotyczącą pracy ubezpieczonego z uwagi na małą liczbę operatorów zatrudnionych przez Bazę Transportową. Dodatek finansowy z tytułu pracy jako operatora był wliczany do wypłaty.

Ubezpieczony ukończył 60 r. życia i wobec członkostwa w OFE złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie: akt organu rentowego, zeznań świadków – W. K. i Z. W. oraz przesłuchania odwołującego (nagranie rozprawy z dnia 22.05.2015r. płyta k. 21 a.s.), a także w oparciu o akta osobowe dołączone do akt sprawy i wpisu do ksiąteczki operatora nr (...) przedłożonej przez ubezpieczonego na rozprawie w dniu 22.05.2015r.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz do rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r., nr 153, poz.1227 ze zm.) w powiązaniu z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz.43 ze zm.) ubezpieczonym mężczyznom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wymienionych w wykazie A, przysługuje prawo do emerytury w razie łącznego spełnienia następujących warunków:

1. osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat
2. posiadania wymaganego okresu zatrudnienia wynoszącego 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z kolei zgodnie z treścią art. 184 ust. 1 ustawy, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl ust. 2 emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Kwestia posiadania przez ubezpieczonego ponad 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz ukończenie 60 lat nie były sporne. Nie było także sporne, iż odwołujący złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła natomiast posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15-letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy zaliczył do takiej pracy jedynie 6 lat i 18 dni.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Sąd przyjął, że ubezpieczony legitymuje się 15-letnim okresem pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. W spornym okresie zatrudnienia w (...) w G., tj. od 1.03.1979r. do 30.04.1992r., odwołujący po uzyskaniu z dniem 21.12.1979r. uprawnień operatora spycharki (zakończenia kursu) rozpoczął stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywanie pracy określonej w stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. wykazie A, dziale V (prace w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych), poz. 3 - prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych.

Odnosząc się do zarzutu ZUS odnośnie nieprawidłowego świadectwa pracy wystawionego przez nieuprawnionego, Sąd podziela ten zarzut, gdyż z treści § 2 ww. rozporządzenia wprost wynika, iż okresy pracy uzasadniające prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Jednakże, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 21 stycznia 2014 r., III AUa 1317/13). Dlatego też dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej.

Dalej, wskazać należy, iż nazwa stanowiska powołana w angażach czy świadectwach pracy, nie jest wiążąca dla uznania pracy ubezpieczonego za wykonywaną w warunkach szczególnych, ponieważ okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko, jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

W niniejszym postępowaniu sporna okoliczność – wykonywania przez ubezpieczonego pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia RM, została udowodniona przede wszystkim dowodem z zeznań świadków, znajdującymi odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym (przesłuchanie odwołującego, ustalenia na podstawie książeczki operatora maszyn, wpis do karty przebiegu pracy z dokumentacji osobowej o wykonywaniu od lutego 1980r. przez ubezpieczonego pracy operatora).

Reasumując, w konsekwencji doliczenia do już uznanego przez ZUS okresu pracy w warunkach szczególnych (6 lat i 19 dni) – okresu zatrudnienia uznanego przez Sąd, tj. od 21.12.1979r. do 20.04.1992r. (ok. 12 lat i 3 miesiące), Sąd nie miał żadnych zastrzeżeń, iż został wyczerpany 15-letni wymagany staż pracy w warunkach szczególnych.

Wobec faktu, iż odwołujący spełnia także pozostałe przesłanki uprawniające go do wcześniejszej emerytury, Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od 24.01.2015r., tj., od daty osiągnięcia wieku emerytalnego.

(-) SSO Jolanta Łanowy